

Jämsän jätehuoltomääräysten luonnos ja nähtäväksi asettaminen

Elvoi 21.06.2023 § 81
1378/11.03.02/2023

Valmistelija: ympäristöinsinööri Jonna Yli-Karjanmaa p. 040 828 3856

Jätehuoltomääräykset ovat jätehuoltoviranomaisen päättämiä sitovia kunnallisia säännöksiä, joilla tarkennetaan jätelainsäädäntöä ja ohjataan jätehuollon järjestämistä alueella. Määräysten uudistamisella toimeenpannaan jätelainsäädännön kierrätettävien jätteiden erilliskeräysvelvoitteet ja sovitetaan nämä paikallisiin olosuhteisiin.

Jätehuoltomääräyksissä mm:

- selkeytetään jätehuollon eri toimijoiden vastuita
- tarkennetaan etusijajärjestystä
- päivitetään tuottajavastuuseen tulleet muutokset
- lisätään tarvittavat määritelmät
- päivitetään jätehuoltojärjestelmään liittymisvelvoitteita
- tarkennetaan jäteastioiden tyhjentämisiä koskevia määräyksiä

Jätelakiin (646/2011) 19.7.2022 voimaan tulleiden muutosten huomioimiseksi Jätehuoltomääräykset uudistetaan Jätehuoltomääräykset on perusteltava hallintolain 45 §:n mukaisesti. Jätehuoltomääräyksiin laaditaan erillinen perustelumuistio, josta on apua jätehuoltomääräysten käytännön soveltamiseen.

Jätehuoltomääräyksissä voidaan antaa säännöksiä mm jätteiden lasjittelusta, keräyksestä, kuljetuksesta ja käsittelystä, Jätehuoltojärjestelmään liittymisestä sekä näiden toimintojen toteuttamisesta. Määräyksillä säädetään myös jätteiden pienimuotoisen käsittelyn edellytyksistä sekä vaatimuksista. Säännöksissä on huomioitu jätteen määrän vähentäminen ja jätteistä sekä jätehuollosta aiheutuvien terveys- ja ympäristöhaittojen tai roskaantumisen ehkäiseminen.

Jätehuoltomääräysten ja perustelumuistion ulkoasu on päivitetty vastaamaan Jämsä-brändin mukaista ilmettä. Jätehuoltomääräysten yhteydessä on laadittu niitä täydentävä perustelumuistio, jota ei ole aikaisemmissa jätehuoltomääräyksissä ollut. Perustelumuistio toimii jätehuollon soveltamisen työkaluna ja osiossa on avattu pykälä kohtaisesti säännösten perusteluita sekä tehty käytännön soveltamisohjeita.

Keskeisimmät muutokset

1. Yleiset perustelut ja keskeisimmät muutokset ovat kerrottu heti jätehuoltomääräysten alussa.
2. Soveltamisala: näitä jätehuoltomääräyksiä noudatetaan Jämsän kaupungin alueella. Aikaisemmat määräykset koskivat myös Kuhmoisten kuntaa. Myös Kunnan jätehuoltovastuuseen on tullut muutoksia ja nämä on päivitetty jätehuoltomääräyksiin.
3. Määritelmiä on lisätty ja pyritty tuomaan selkeästi esille taajama käsitettä ja kunnan järjestämisvelvollisuuteen liittyvää termistöä.

4. Velvollisuus liittyä kunnan jätehuoltojärjestelmään muutetaan siten, että lähtökohtaisesti liitytään kiinteistöittäiseen jätteen kuljetukseen. Jätteen kuljetusta varten kiinteistön haltija järjestää keräyspisteeseen, johon sijoitetaan kerättävää jätettä varten tarvittavat jätteastiat. Aluekeräyspisteeseen käyttäjäksi liityttään ainoastaan silloin, kun kiinteistölle on vaikea päästä esim yleisen tieverkoston puuttumisen vuoksi.
5. Elinkeinotoiminnan ja muun julkisen toiminnan kuin kunnan jätteiden jätehuolto toissijaisen jätehuoltopalvelun järjestämisvelvollisuuden perusteella on päivittynyt jätelakiin vuonna 2019. Osio on Jätehuoltomääräyksissä täysin uutta ja perustuu jätelain §33.
6. Kunnan jätehuoltovastuu on supistunut asumisen ja kunnan palvelu- ja hallintotoiminnan jätteisiin.
7. Kimppa-astioiden osalta kimppojen perustamissääntöjä on tarkennettu, että kimpasta saadaan hallittavampia. Yhteisastioiden osalta on lisätty tilavuusmääreitä, jotka auttavat laskemaan monta ja minkä kokoista astiaa keräyspisteelle tarvitaan.
8. Korttelikohtaisiin järjestelmiin on erotettu Himoksen matkailualueen jätehuolto omaksi kappaleekseen.
9. Jätteiden vastaanotto- ja käsittelypaikat säännös on uusi. Tällä tarkennetaan toimitusvelvollisuutta kunnan osoittamaan paikkaan.
10. Jämsän kaupungin vuoden 2016 jätehuoltomääräyksissä on jo velvoitettu yli viiden huoneiston taloyhtiöitä ja yli viiden osakkaan kimppoja lajittelemaan bio- ja pakkausjätteet. Aiempien jätehuoltomääräysten jätteiden erilliskeräysvelvoitteita laajennetaan muovipakkauksien osalta. Uudet keräysvelvoitteet koskisivat taloyhtiöitä ja kimppoja jatkossa taajama-alueella aiemman määritellyn asemakaava-alueen sijaan. Lisäksi uutena jakeena kunnan tulee järjestää tekstiilijätteen keräys.
11. Jätehuollon termistöä on yhdenmukaistettu, ja jatkossa sekalaista yhdyskuntajätettä suositellaan kutsuttavan sekajätteeksi entisen termin poltettava jäte sijaan. Sekajäte kuvaa jätteen koostumusta paremmin, kuin jätteen käsittelyä kuvaava poltettava jäte. Tekstiilijätteelle esitetään vakiinnutettavaksi termi poistotekstiili. Poistotekstiili terminä tarkoittaa, että jätteeksi tulisi päätyä vain käyttökelvottomat tekstiilit, eli niitä ei voida käyttää uudelleen tai lahjoittaa esimerkiksi hyväntekeväisyyteen.
12. 2021 voimaan tullut jäteasetuksen muutos toi mukanaan myös muutoksen jätehuollon järjestämisen vastuuseen bio- ja pakkausjätteiden osalta. Jatkossa kunta kilpailuttaa ja järjestää erilliskerättävien jätteiden kuljetuksen erilliskeräysvaatimuksien piiriin kuuluvilta kiinteistöiltä kaikkialla Suomessa, ja erilliskerättävien bio- ja pakkausjätteiden tyhjennykset tilataan vastaisuudessa kunnalta niiden kiinteistöjen osalta, jotka kuuluvat erilliskeräysvaatimusten piiriin. Sekajätteen eli poltettavan jätteen tyhjennykset sekä saostus- ja umpisäiliöiden lietteiden tyhjennykset tilataan jatkossakin kiinteistön haltijan valitsemalta jätehuollon yksityiseltä palveluntarjoajalta.
13. Jämsän alueella jätehuoltomääräyksien osoittama biojätteen erilliskeräysvelvoite on ollut voimassa kaikilla kiinteistöillä jo vuodesta 1995, ja nyt uudistettu jätelaki tuo biojätteen erilliskeräysvelvoitteet joka kuntaan pakolliseksi. Biojätteen keräysvelvoitteiden osalta

mikään ei muutu Jämsän kaupungin asukkaille, sillä tässä asiassa kaupunki on ollut jo pitkään edelläkävijä – huhtikuun 2024 jälkeen yli 10 000 asukkaan taajamassa sijaitsevat kiin-teistöt tilaavat jätteenkuljetukset kunnalta.

14. Biojätteiden osalta kuljetusvastuu siirtyy kunnalle 1.4.2024 kiinteistöillä, jotka sijaitsevat yli 10 000 asukkaan taajamassa. Erilliskeräysvelvoitteet pakkausjätteiden osalta astuvat voimaan 1.9.2023, ja erilliskeräysvelvoitteiden alaiset kiinteistöt (huoneistoja vähintään viisi) tilaavat pakkausjätteiden kuljetuksen kunnalta syyskuusta lähtien.
15. Kompostointia koskevaa uutta sääntelyä tulee suoraan jätelaista – ja asetuksesta (2021/978). Kompostoinnista on tullut olla 1.1.2023 alkaen Jätehuoltoviranomaisen ylläpitämä rekisteri. Tiedot rekisteriin viedään kompostoinnista tehtävän ilmoituksen pohjalta. Määräykseen on lisätty uusi menetelmä käsitellä biojätteet; Bokashi.
16. Muilla kunnallisen yhdyskuntajätehuollon piirin kuuluvien kiinteistöillä syntyvien kierrätettävien jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvoitteet on tuotu uutena jätehuoltomääräykseen. Kunnan järjestämä kuljetus alkaa 1.9.2023 alkaen ja kilorajat ovat jätelain mukaiset
17. Jätteiden hautaamisen osalta säännöstä on päivitetty noudattamaan Ruokaviraston ohjeistusta.
18. Jäteastiatyyppien osalta on päivitetty voimassa olevat standardit ja kielletty säkkivälineet ja pikakontit. Myös jäteastian merkitsemisestä on oma säännöksensä. Jäteastian täyttöohjetta on tarkennettu.
19. Jätteiden keräysvälineiden vähimmäistyhjennysvälejä pidennetään. Erityisesti seka- ja biojätteen keräysvälineen tyhjennysväliä harventamalla voidaan vähentää jätteenkuljetuksista aiheutuvia ympäristövaikutuksia. Sekajätteen osalta vähimmäistyhjennysvälin pidentämisen tavoitteena on huomioida eri jätelajien erilliskeräyksen lisääntyminen, erityisesti muovipakkauksien, ja sen myötä tapahtuva sekajätteen määrän vähentyminen kiinteistöillä.
20. Jäteastioiden tyhjennysten keskeyttämisestä on tehty oma säännöksensä. Tarkoituksena on selkeyttää pelisääntöjä tilapäisen tyhjennyksen ja jätehuoltoviranomaisen myöntämän poikkeamisen välillä.
21. Jäteastioiden sijoittamista koskevia säännöksiä on lisätty ja tarkennuksia tehty.
22. Jätteen kuljetustietojen raportointivelvollisuuden tihtymisen neljännesvuosittain tapahtuvaksi, sekä vaatimus raportointitietoja toimittamisesta taulukkolaskentamuodossa. Muutoksilla pyritään vastaamaan erityisesti jätelain muutoksen tuomiin uusiin velvoitteisiin, vähentämään käsityötä sekä mahdollistamaan jätehuollon tehokas seuranta.
23. Jätehuoltomääräyksiä täsmennetään lisäksi muun muassa asumisessa syntyvien lietteiden jätehuollon järjestämisen osalta.

Luonnos jätehuoltomääräyksiksi ja perustelumuistio ovat liitteenä. Eri näkemykset otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon ja pyritään yhteensovittamaan ennen kuin elinvoimalautakunta hyväksyy määräysmuutokset. Uudistettujen jätehuoltomääräysten on tarkoitus astua voimaan 1.1.2024.

Toimivalta, johon päätös perustuu:

Ehdotus

Kaupungininsinööri Katja Rissanen

Elinvoimalautakunta päättää, että;

1. Jätehuoltomääräysten liitteenä oleva luonnos asetetaan yleisesti nähtäville 29.6.2023-31.8.2023 väliseksi ajaksi.
2. Luonnoksen nähtäville asettaminen kuulutetaan kaupungin verkkosivuilla ja julkaistaan paikallislehdessä.
3. Jätehuoltomääräysluonnoksesta pyydetään lausuntoa ympäristönsuojelu- maaseutu ja ympäristöterveysviranomaisilta, Aluehallintovirastolta, Keski-Suomen Ely-keskukselta sekä Keski-Suomen pelastusviranomaiselta.
4. Tiedotetaan jätehuoltomääräysluonnoksesta Suomen pakkauskierrätys RINKI Oytä, Suomen pakkaustuottajat Oy:tä, Ympäristöteollisuus- ja palvelut YTP ry:tä, Suomen kuljetus- ja logistiikka SKAL ry:tä, Auto- ja kuljetusalantöntekijäliitto AKT Ry:tä, alueella toimivia jätteen kuljetusyrittäjiä, Luonnosuojeluliitto Keski-Suomea, Keski-Suomen liittoa, kiinteistöyhdistyksiä ja maataloustuottajien edustajia.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.